

פרטים ביוגרפיים

1. אבו־חנא, חנא (י')
משורר, סופר וחוקר פלסטיני-ישראלי. נולד בשנת 1928 בכפר ריינה שבגליל. עסק בהוראת לשון וספרות ערבית בבי"ס תיכון ובאוניברסיטת חיפה, וכן שימש, במשך שנים, מנהל ביה"ס בו לימד. ממובילי חידוש היצירה הספרותית הערבית בישראל. פרסם שלושה קובצי שירה, חמישה ספרי מחקר ורומן אוטוביוגרפי.
2. אבו־שקרא, שאוקי (ל')
משורר וסופר לבנוני בולט. נולד בשנת 1935 בביירות. עבד בתחום ההוראה והעיתונות. היה אחד מעורכי כתב-העת הידוע 'שער' שיצא לאור בביירות בשנות ה-50 וה-60 ותרם תרומה ניכרת להתפתחות ולהתחדשות השירה הערבית המודרניסטית. פרסם שישה קובצי שירה ושני ספרי עיון.
3. אדוניס (עלי אחמד סעיד) (ס')
משורר ערבי ידוע בעל שם עולמי. נחשב לדמות מפתח בשירה הערבית המודרנית ולהוגה דעות ומבקר ספרותי חשוב. נולד בשנת 1930 בכפר קצאבין שבצפון מערב סוריה. עבר ללבנון בשנות ה-50. היה המייסד והעורך של כתבי העת הספרותיים הידועים: 'שער' ו'מואקה'. בעל תואר דוקטור לפילוסופיה בחקר הספרות הערבית. גלה לצרפת בשנת 1982. פרסם 14 קובצי שירה ועשרים ספרי עיון. קובץ השירה שלו "תחיליות" תורגם לעברית בידי נעים עריידי ופורסם בשנת 1989.
4. (אל"י) אסדי, סעוד (י')
משורר פלסטיני-ישראלי. נולד בשנת 1938 בכפר דיר-אלאסד שבגליל. שימש כמורה לערבית בבי"ס תיכון. שירתו כתובה בשפה המדוברת ונושאת אופי עממי פולקלוריסטי. פרסם ארבעה קובצי שירה. שיריו תורגמו לעברית בידי פרץ-דרור בנאי.
5. בולוס, סרגון (ע')
משורר וסופר עיראקי גולה בן העדה האשורית. נולד בשנת 1944 בכפר אלחבאניה שבצפון עיראק. שימש כעיתונאי וכמתרגם. השתקע בארה"ב מאז 1968. כתב שירה וסיפורת בערבית ובאנגלית. פרסם ארבעה קובצי שירה. רבים משיריו תורגמו לעברית ופורסמו ב'עתון 77', 'מקורב' ו'הארץ'.
6. ברכאת, סלים (ס')
סופר ומשורר סורי גולה. נולד בשנת 1951 בכפר קאמשלי הכורדי בצפון סוריה. עסק בעיתונות. היה מקורב לארגונים הפלסטיניים בלבנון ויחד איתם עקר משם בשנת 1982. ערך את כתב העת הספרותי הפלסטיני 'אלכרמל' מיסודו של מחמוד דרוויש. פרסם עשרה קובצי שירה, שישה רומנים ושלושה ספרי עיון. הרומן שלו "חכמי האפלה" תורגם לעברית בידי מתי פלד ופורסם בשנת 1995.

7. ג'ברא, ג'ברא אבראהים (פ')

סופר, משורר, מבקר ומתרגם פלסטיני בולט. נולד בשנת 1920 בבית-לחם. למד באנגליה. גלה לעיראק בשנת 1948 ושימש שם מרצה לאנגלית ופקיד בכיר במשרדים ממשלתיים שונים. פרסם שלושה קובצי שירה, שישה רומנים, בנוסף ליצירות רבות אחרות מקוריות ומתורגמות. מת בבגדד בשנת 1994. כמה מיצירותיו תורגמו לעברית: קובץ השירים "תלאובת השמש" בתרגומו של רו'יה תבור (1989); יצירתו האוטוביוגרפית "בור המים הראשון" בתרגומו של רביב אנין הופיעה בהוצאת "אנדלוס" בשנת 2004.

8. (אל') ג'נאבי עבד אל-קאדר (ע')

משורר, מתרגם ואמן. נולד בבגדד ב-1944. מ-1969 שוהה באירופה, תחילה בלונדון ומאז 1972 בפריז. בצד קובצי שירה הוציא כתבי עת בערבית באנגלית ובצרפתית ואף ייסד הוצאת ספרים. עוסק גם בתרגומי שירה, מערבית ולערבית, כולל שיריו שלו. לעתים כותב את שיריו באנגלית. עוסק גם באמנות פלסטית, ואף זכה להוקרה בזכות קולאז'ים מיוחדים, עבודות על תצלומים וקונסטרוקציות המורכבות מחפצים שונים.

9. דאוד, סיהאם (י')

משוררת, עיתונאית ומתרגמת פלסטינית-ישראלית. נולדה בשנת 1952 ברמלה. כיום עורכת את כתב-העת הספרותי 'משארף' היוצא לאור בחיפה. רוב שיריה הופיעו בעיתונים. קובץ ובו מבחר משיריה "אני אוהבת בדיו לבנה" תורגם לעברית בידי ששון סומך ופורסם בהוצאת "ספרית פועלים" בשנת 1981.

10. דחבור, אחמד (פ')

משורר ועיתונאי פלסטיני. נולד בשנת 1946 בחיפה. בשנת 1948 עקרה משפחתו לסוריה. עבד בעיתונות. בשנים האחרונות הוא משמש כפקיד בכיר במשרד התרבות ברשות הפלסטינית. כתב שירי זמר שהפכו להיטים בקרב הציבור הפלסטיני. פרסם עשרה קובצי שירה.

11. (אל') דעיף, רשיד (ל')

סופר, משורר וחוקר לבנוני. נולד בשנת 1945 בזע'רתא שבצפון לבנון. סיים את לימודי הדוקטורט שלו בצרפת. מרצה לתרגום באוניברסיטת ביירות. פרסם שלושה קובצי שירה ועשרה רומנים בערבית ובצרפתית. כמה מיצירותיו תורגמו לצרפתית.

12. דרוויש, אניסה (פ')

משוררת וסופרת פלסטינית. נולדה בשנת 1940 בכפר אלמאלחה שלידי ירושלים. פרסמה שבעה קובצי שירה ושלושה ספרים שונים. תורגמה לעברית בידי פרץ-דרור בנאי.

13. דרוויש, מחמוד (פ')

משורר פלסטיני בולט ובעל שם עולמי. אחד מגדולי המשוררים בעולם הערבי. נולד בשנת 1942 בכפר בירוה שבגליל. גלה מהארץ בשנת 1971. העתיק את מגוריו כמה פעמים עד שהשתקע

בירדן. רוב שיריו מוקדשים לעניין הפלסטיני. כישרונו וחדשנותו הייחודיים העניקו לשיריו אופי אוניברסלי. שירים רבים שלו תורגמו לעברית והופיעו בקבצים שונים, לרבות ארבעה קבצים שתורגמו בידי מוחמד חמזה ע'נאים המנות.

14. (אל-) זע'ל אשרף (פ')

נולד בשנת 1974 במזרח ירושלים, מתגורר לסירוגין ברמאללה ובמזרח ירושלים. היה שותף בקבוצת המשוררים הצעירים "משוררי אוסלו". ממייסדי "בית השירה" ברמאללה. שני קובצי שירה מפרי עטו ראו אור.

15. (אל-) חאג', אונסי (ל')

משורר לבנוני חדשני שתרם להתבססות צורת "השירה בפרוזה" בשירה הערבית. נולד בשנת 1937 בביירות. עסק בעיתונות. היה אחד מעורכי כתב-העת 'שער'. היה מעורכי היומון 'אלנהאר' בביירות וכן בפריז. תרגם מחזות אחדים עבור התיאטרונים הלבנוניים. פרסם חמישה קובצי שירה ושני ספרי עיון. מבחר משיריו נכלל בספר "נהר פרפר" שהופיע בשנת 1973 בתרגומו של ששון סומך.

16. חדאד, מישל (י')

משורר ועיתונאי פלסטיני-ישראלי. נולד בשנת 1919 בנצרת. עסק בהוראה. יסד וערך את כתב-העת 'אלמוג'תמע'. נטל על עצמו לעודד משוררים צעירים. פרסם 11 קובצי שירה וספר זיכרונות. מת בשנת 1997. קובץ השירה שלו "הצטברות" תורגם לעברית בידי ששון סומך ואחרים ופורסם בשנת 1979.

17. ח'ורי, נידא (י')

משוררת פלסטינית-ישראלית. נולדה בשנת 1959 בכפר פסוטה שבגליל. פעילה במסגרות תרבותיות וחברתיות שונות. פרסמה שבעה קובצי שירה. קובץ השירים שלה "נחל יחף" תורגם לעברית בידי רו'יה תבור ופורסם בשנת 1990.

18. (אל-) חידרי, בולנד (ע')

משורר עיראקי גולה בעל תרומה חשובה לחידוש הצורה הפרוזודית של השירה הערבית החדשה. נולד בשנת 1926 למשפחה כורדית בעיר סולימאניה שבצפון עיראק. היה פעיל בחוגי השמאל בבגדד. גלה מעיראק ללבנון ולאחר מכן ללונדון. שם המשיך את פעילותו הספרותית והציבורית. פרסם עשרה קובצי שירה ושלושה ספרי עיון. מת בשנת 1996.

19. חמדאן, מסעוד (י')

מחזאי, סופר ומשורר פלסטיני-ישראלי. נולד בשנת 1959 בכפר עוספיה שלייד חיפה. בעל תואר דוקטור לפילוסופיה בחקר הספרות ההשוואתית מאוניברסיטת חיפה. מרצה לערבית ולתיאטרון. פרסם שני קובצי סיפורת, שני מחזות וקובץ שירה.

20. יוסוף, סעדי (ע')
משורר עיראקי גולה. נחשב למשורר פורה וחדשן ואחד מגדולי המשוררים הערבים כיום. נולד בעיר בצרה שבדרום עיראק בשנת 1934. עבד בתרגום ובעיתונות. גלה מעיראק בשנת 1978 וחי בארצות שונות במערב ובעולם הערבי. פרסם 17 קובצי שירה, קובץ סיפורים וספר עיון.
21. עלי, טאהא מוחמד (י')
משורר וסופר פלסטיני-ישראלי. נולד בכפר צפוריה בשנת 1931. עסק בהוראה. החל לכתוב שירה בגיל מאוחר יחסית. פרסם ארבעה קובצי שירה וקובץ סיפורים. אחדים משיריו תורגמו לעברית (בידי אנטון שמאס) ולאנגלית.
22. דוניא מיכאל (ע')
משוררת עיראקית השוהה עתה בארה"ב. נולדה ב-1964 ועזבה את ארצה בשנת 1995. פרסמה ארבעה קובצי שירה.
23. אל- (אל-) מלאיכה, נאזכ (ע')
משוררת עיראקית בולטת. נולדה בכגדד בשנת 1923. למדה תקופת מה בארה"ב. עסקה בהוראה. החלה מפרסמת שירים באמצע שנות ה-40. היתה בין מחדשי הצורה הפרוודית של השירה הערבית החדשה, ועוררה ויכוחים סוערים בין המשוררים והמבקרים סביב נושא זה. פרסמה שמונה קובצי שירה וחמישה ספרי עיון.
24. מצאלחה, סלמאן (י')
משורר ומתרגם פלסטיני-ישראלי. נולד בשנת 1953 בכפר מע'אר שבגליל. בעל תואר דוקטור לפילוסופיה בחקר הספרות הערבית. פרסם ארבעה קובצי שירה בערבית ואחד בעברית.
25. מרסאל, אימאן (מ')
משוררת ומתרגמת מצרית צעירה. נולדה בשנת 1966 בכפר מית עדלאן שבצפון מצרים. עבדה בעיתונות. בשנת 1999 עברה לקנדה שם היא מלמדת לשון ערבית באחת האוניברסיטאות. שיריה טבועים בחותם אינדוידואליסטי ייחודי. פרסמה שלושה קובצי שירה.
26. ע'נאים, מוחמד חמוזה (י')
משורר, עיתונאי ומתרגם פלסטיני-ישראלי. נולד בשנת 1957 בכפר באקה אלע'רבייה שבמשולש. תרם רבות למגעים בין שתי התרבויות הערבית והעברית. בין השאר תרגם לעברית ארבעה קבצים משירתו של מחמוד דרוויש. היה פעיל בעיתונות העברית והערבית בארץ וברשות הפלסטינית. פרסם חמישה קובצי שירה ושלושה ספרי עיון. מת ממחלה קשה ביוני 2004.
27. ערוק (מנצור), שאוקייה (י')
משוררת וסופרת פלסטיני-ישראלית. נולדה בנצרת בשנת 1957. עסקה בעיתונות. פרסמה שלושה קובצי שירה וקובץ סיפורים.

28. עריידי, נעים (י')
 משורר, סופר, עיתונאי ומתרגם פלסטיני-ישראלי. נולד בשנת 1948 בפר מע'אר שבגליל. בעל תואר דוקטור לפילוסופיה בחקר הספרות העברית. פעיל בחיי העיתונות והטלוויזיה בישראל. פרסם שישה קובצי שירה וכן רומן בעברית.

29. (אל-) צבאה, סועאד (כווית)
 משוררת ומו"ל כוויתית. נולדה בשנת 1942 בכווית. קיבלה דוקטורט באנגליה בתחום התכנון והפיתוח. מנהלת הוצאה לאור על שמה. פרסמה עשרה קובצי שירה וחמישה ספרי עיון בערבית ובאנגלית.

30. עבד-אל-צבור, צלאח (מ')
 משורר ומחזאי מצרי בולט שהטביע את חותמו על השירה הערבית המודרנית. נולד בזקאזיק שליד קהיר בשנת 1931. עבד בהוראה, בעיתונות ושימש מנהל בית הספרים הלאומי בקהיר. פרסם שמונה קובצי שירה ושישה מחזות. מת בשנת 1981.

31. (אל-) קאסם, סמיח (י')
 משורר וסופר פלסטיני-ישראלי בולט וידוע בעולם הערבי. יליד 1939. איש כפר ראמה שבגליל. היה פעיל במק"י וערך את ירחונה הספרותי 'אל-ג'דיד'. בשנים האחרונות עבר לכתובה בעיתונים שונים. נחשב למשורר פורה וחדשן, אם כי שיריו התמקדו בעניינים פוליטיים ולאומיים. פרסם 26 קובצי שירה, שני רומנים, שני ספרי עיון ומחזה אחד. קובץ של שיריו בתרגום עברי יופיע בקרוב בהוצאת "קשב".

32. קבאני, נזאר (ס')
 משורר סורי בולט. נולד בשנת 1923 בדמשק. היה חבר בסגל הדיפלומטי הסורי. הקים הוצאה לאור על שמו. נחשב לאחד מגדולי המשוררים הערבים. זכה לפופולריות רבה, בעיקר בקרב בני נוער, בזכות שיריו הנועזים, הקלילים והמרגשים. פרסם קרוב ל-44 קובצי שירה, 8 ספרי עיון, שני ספרים אוטוביוגרפיים ומחזה אחד. הלך לעולמו בשנת 1998.

33. שמאס, אנטון (י')
 משורר, סופר ומתרגם. נולד בשנת 1950 בכפר פסוטה שבגליל. עסק בעיתונות ובתרגום בין עברית וערבית. עבר לארה"ב, שם הוא משמש פרופסור לספרות ערבית. פרסם שלושה קובצי שירה בעברית ובערבית וכן רומן אחד בעברית ("ערבסקות") שהקנה לו פרסום עולמי ותורגם לשפות אחדות.

נכתב בידי ד"ר מחמוד כיאל
 אוניברסיטת תל-אביב